

לקוטי תורה • שיר השירים • מאמר 22

לבבתי אחותי כלה

לפֶּתְנִי, אחותי כלה

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/22](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/22)

1 לבכתני אחותי כלה. לבכתני באחת מעיניך (באחד כתיב באחת קרי). באחד ענק מצוורניך. הנה אמרז"ל

[אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים

"לִבְכַּתְּנִי, אחותי, כלה; לִבְכַּתְּנִי באחת מעיניך" (כתוב "באחד", ונקרא "באחת"), "בענק אחד מצווארך". והנה, אמרו חז"ל: "ישראל מפרנסים את אביהם שבשמים".

והענין הוא דכתיב את קרבני לחמי לאשי שהקרבנות שמקריבים חלב ודם מן הבהמה נקי בחי לחם אצלו ית' כו' והוא פלאי. אך הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ג' שותפין יש באדם כו'.

והענין הוא, שכתוב: "את קרבני לחמי לאשי". הקרבנות שמקריבים בהם חלב ודם מן הבהמה נקראים בחינת "לחם" עבורו יתברך וכו'. והדבר פלאי. אך הנה, אמרו חז"ל: "שלושה שותפים יש באדם" וכו'.

2 והנה כמ"כ [כמו כן] הוא בבהמה רק שבאדם הקב"ה נותן בו נשמה שנשמתו היא חלק אלוה ממעל

ובבהמה הנפש היא

וכך גם אצל בעל חיים, אלא שבאדם הקדוש ברוך הוא נותן נשמה, שכן נשמתו היא "חלק אלוה ממעל"; ואילו אצל בעל חיים הנפש היא

מבחינת פני שור שבמרכבה וע"י הקרבן עולה החיות של הנפש ונכלל בשרשו בחיות הקדש והחיות נושאות את הכסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו'.

מבחינת פני השור שבמרכבה. באמצעות הקרבן עולה חיות הנפש ונכללת בשורשה, בחיות הקודש; והחיות נושאות את הכיסא, ו"על דמות הכיסא דמות כמראה אדם" וגו'.

3 וכולם מתנשאים ומתעלים ומתרוממים ע"י הקרבן בעילוי אחר עילוי עד רום המעלות עד אור אי"ס ב"ה

ממש כדי להיות ריח ניחול לשון נחות דרגא

וכולם מתנשאים, מתעלים ומתרוממים באמצעות הקרבן, בעלייה אחר עלייה, עד רום המעלות, עד אור אין סוף ממש, ברוך הוא, כדי שיהיה "ריח ניחוח" — [כאשר "ניחוח" הוא] מלשון "נחות דרגא", ירידה בדרגה;

דהיינו להיות בחי המשכה מלמעלה למטה התהוות שם הוי' צמצום והתפשטות כו' ולהיות גם למטה גילוי אור אי"ס ב"ה.

כלומר, שתהיה בחינה של המשכה מלמעלה למטה: התהוות שם הוי', צמצום והתפשטות וכו', ושגם למטה יתגלה אור אין סוף, ברוך הוא.

4 והיינו ע"י הכהן המקריב שהוא איש החסד המעלה את נה"ב [נפש הבהמית] של הבהמה ע"ג [על גביו] המזבח ליכלל בשרשה בחיות הקדש שבמרכבה ומשם היא עולה למעלה מעלה ע"י הכהן העליון הוא חסד עליון.

והדבר נעשה באמצעות הכוהן המקריב [אותה], שהוא איש החסד, המעלה את הנפש הבהמית של הבהמה על גבי המזבח, כדי שתיכלל בשורשה, בחיות הקדושות שבמרכבה; ומשם היא עולה מעלה מעלה באמצעות הכוהן העליון, שהוא חסד עליון.

דאית חסד ואית חסד דאקרי רב חסד כו' עד שישוב החיות ליכלל באור א"ס ב"ה ממש כדי שיהיה ריח ניחוח והמשכה כו'.

שהרי יש חסד ויש חסד הנקרא "רב חסד" וכו', עד שהחיות תשוב להיכלל ממש באור אין סוף ברוך הוא, כדי שיהיה "ריח ניחוח" והמשכה וכו'.

5 ולכן נק' הקרבנו' [הקרבנות] בשם לחם כמו הלחם שעליו יחיה האדם עד"מ שהוא המתעכל עד שישוב לדם ובשר ממש ועי"ז ממשיך חיות הנפש בגוף.

לכן הקרבנות נקראים "לחם". בדומה לכך, האדם חי מן הלחם: הוא מתעכל עד שהוא נעשה ממש דם ובשר, ובכך הוא ממשיך את חיות הנפש בגוף.

ככה הוא החיות העולה מן הקרבן עולה ונכלל באור א"ס ב"ה ממש ועי"ז פועל ישועות להמשיך חיות ואור א"ס ב"ה למטה.

כך גם חיות הקרבן עולה ונכללת ממש באור אין סוף יתברך, ובכך היא פועלת ישועות — ממשיכה למטה חיות ואור אין סוף יתברך.

6 והנה אמרז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] תפלות כנגד קרבנות תקנום. והענין הוא שגם באדם יש נה"ב [נפש הבהמית] ששרשה מבחי' חיות הקדש שבמרכבה וירדה ונתלבשה בגוף הגשמי.

והנה אמרו חכמינו זכרונם לברכה: "את התפילות תיקנו כנגד הקרבנות". העניין הוא שגם באדם יש נפש הבהמית, ששורשה מבחינת חיות הקדש שבמרכבה, והיא ירדה והתלבשה בגוף הגשמי.

וצריך להעלותה לשרשה ומשם למעלה מעלה כו' והעלאה זו היא בקי"ש [בקריאת שמע] וברכותי' [וברכותיה] ע"י התבוננות ביוצר אור איך שהוא ית' אחד ממש.

צריך להעלות אותה לשורשה, ומשם למעלה מעלה וכו'. העלאה זו נעשית בקריאת שמע וברכותיה, באמצעות ההתבוננות ב"יוצר אור" בכך שהוא יתברך אחד ממש.

7 ואין עוד מלבדו דכולא קמיי [קמיה] כלא חשיבי ואין ערוך אליו ית' אפיי [אפילו] כערך טפה מן הים אוקיינוס כו'

ו"אין עוד מלבדו", שהרי "הכול נחשב לפניו כלא כלום", ואין שום ערך והשוואה אליו יתברך, אפילו לא כיחס שבין טיפה לים אוקיינוס וכו'.

ואי לזאת תכלה הנפש בתשוקה וצמאון לדבקה באור א"ס ב"ה ממש עד שתצא הנפש מנרתקה היא מאסר הגוף. כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ.

ולכן תכלה הנפש בכמיהה ובצימאון לדבוק ממש באור אין סוף ברוך הוא, עד שהנפש תצא מנרתיקה — שהוא מאסר הגוף, כמו שכתוב: "מי לי בשמים, ועמך לא חפצתי בארץ".

8 ופיי חפצתי הוא שיש בחיי רצון ובחיי חפץ. וההפרש שביניהם כי רצון נקי אפילו מה שעושה בע"כ [בעל כרחך] רק שהרצון מסכים לכך בהסכמה בעלמא.

פירוש "חפצתי" הוא שיש בחינה של רצון ובחינה של חפץ. ההבדל ביניהם הוא ש"רצון" הוא מונח המתאים גם לדבר שאדם עושה בעל כורחו, אלא שרצונו מסכים לכך בהסכמה בלבד.

ואפילו או כופין אותו עד שיאמר רוצה אני נקי בשם רצון. משא"כ חפץ שהוא חפץ בפנימי [בפנימיות / בפנימית] נקודת לבו ששם משכן התענוג שמתענג

ואפילו אם כופים אותו עד שיאמר "רוצה אני", הדבר נקרא "רצון". לא כך הוא בחפץ: הוא חפץ [בדבר] בפנימיות נקודת לבו, שבה שוכן התענוג, שהוא מתענג

בדבר ההוא אשר יחפוץ לו וע"כ כל חפצו וכל ישעו ומגמת פניו ישים בדבר הזה כי כך הוא חפץ ומתאוה ובכך הוא נרצה לו התענוג.

בדבר שהוא חפץ בו; לכן הוא מרכז בדבר הזה את כל חפצו, את כל תקוותו ואת כל מגמתו, שכן זהו הדבר שהוא חפץ ומשתוקק אליו, ובו התענוג מוצא את סיפוקו.

9 וזהו ועמך לא חפצתי בארץ שאין לי שום חפץ ותענוג בעניני עוה"ז רק בבחי' רצון בע"כ [בעל כרחך]

זהו [פירוש] "ועמך לא חפצתי בארץ": אין לי שום רצון או תענוג בענייני העולם הזה, אלא רק בבחינת רצון מתוך הכרח,

כי בע"כ [בעל כרחך] אתה חי ואין לי חפץ אלא עמך כי עמך מקור חיים ומקור התענוגים [התענוגים] ושם כל חפצו וכל ישעו להתענג על הי

שהרי "על כורחך אתה חי"; ואין לי רצון אלא להיות עמך, כי "עמך מקור חיים" ומקור התענוגים. את כל רצוני ואת כל תקוותי הוא תולה בהתענגות על הי.

(ועי' מענין חפץ ורצון בד"ה אני ישנה ובד"ה ואהי' [ואהיה] אצלו אמון ובד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק.

(ועיינו בעניין חפץ ורצון במאמר המתחיל "אני ישנה", במאמר המתחיל "ואהיה אצלו אמון" ובמאמר המתחיל "זכור את אשר עשה לך עמלק".)

וי"ל [ויש לומר] שבחיי זו זהו ענין הקטרת האימורין שבקרבות כי החלב נמשך מהתענוג ועי' לקמן בד"ה להבין ענין תפלה. ועי' בשה"ש [בשיר השירים] ע"פ לסוסתי):

ויש לומר שבחינה זו היא ענין הקטרת האימורים שבקרבות, שכן החלב נמשך מן התענוג. ועיינו להלן במאמר המתחיל "להבין ענין תפילה", וכן בשיר השירים על הפסוק "לסוסתי".

10 ב והנה נודע שיש ב' בחי' בהמשכת אור א"ס ב"ה לכל העולמות והנבראים בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

ובחי' סוכ"ע ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

2. והנה ידוע שיש שתי בחינות בהמשכת אור אין סוף, ברוך הוא, לכל העולמות והנבראים: בחינת ממלא כל עלמין ובחינת סוכ"ע כל עלמין. ממלא כל עלמין.

היינו דרך התלבשות והשתלשלות המדרגות מעילה לעלול ביי"ס [ביי ספירות] ואח"כ לנשמות ומלאכים שהמה רוחניים ואח"כ בגשמיים כו'

הוא בדרך של התלבשות והשתלשלות של המדרגות, מעילה לעלול, בעשר הספירות, ולאחר מכן בנשמות ובמלאכים, שהם רוחניים, ואחר כך בדברים גשמיים וכו';

שהחיות נמשך לכל עולם לפי מה שהוא ומזה נמשך ריבוי התחלקות מדרגות עד אין קץ ועולמות עד אין מספר בבחי' רבות ומשונות זו מזו כו'

שכן החיות נמשכת לכל עולם לפי מהותו. מכך נובעים ריבוי וחלוקה של מדרגות עד אין קץ, ועולמות עד אין מספר, רבים ושונים זה מזה וכו'.

אבל בחי' סוכי' היינו שהוא גי' חיות ואור א"ס ב"ה המחיה את העולמות והנבראים אמנם אין החיות נמשך בדרך התלבשות והשתלשלות המדרגות רק בבחי' סוכ' ומקיף מלמעלה.

אבל בחינת סוכ' כל עלמין פירושה שגם היא חיות ואור אין סוף, ברוך הוא, המחיה את העולמות והנבראים; אלא שהחיות אינה נמשכת בדרך של התלבשות והשתלשלות המדרגות, אלא רק באופן של סוכ' ומקיף מלמעלה.

11 ונקי' אור מקיף פי' שהוא אור וחיות אלא שבא בבחי' מקיף ומקיף את כולם בהשוואה אי' עליונים ותחתונים בלי התחלקות המדרגות

והוא נקרא אור מקיף, כלומר, אור וחיות, אלא שהוא מאיר בבחינת מקיף ומקיף את כולם בשווה — את העליונים ואת התחתונים, בלי חלוקה למדרגות.

כי אני ה' לא שניתתי כתיב שוה ומשוה קטן וגדול ורוחניות וגשמיות שוין לפניו וכחשכה כאורה. שהרי נאמר: "אני הוי' לא שניתתי". הוא שווה ומשוה קטן וגדול, ורוחניות וגשמיות שוות לפניו, ו"כחשכה כאורה".

ומזה נמשך משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך כי מבחי' סוכי' אפי' [אפילו] ההדיוט יכול להמשיך כו'.

ומכאן נמשך מה שאמרו חז"ל: "אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך", כי מבחינת סוכ' כל עלמין אפילו הדיוט יכול להמשיך וכו'.

12 והנה בחי' סוכי' עכשיו הוא בחי' העלם שאינה באה לידי גילוי אלא לימוה"מ [לימות המשיח] כי אז עין בעין כו' רק שעכשיו הוא בבחי' היום לעשותן להמשיך גילוי זה שלעתיד כנודע

והנה, בחינת סוכ' כל עלמין נמצאת כעת בעלם, והיא מתגלה רק בימות המשיח, שאז "עין בעין" וכו'. אלא שכעת אנו בבחינת "היום לעשותם" — כדי להמשיך גילוי עתידי זה, כידוע.

והיינו ע"י בחי' ביטול רצון שבק"ש [שבקריאת שמע] באחד בשומו ללבו איך שהוא אי' ואין עוד מלבדו כנ"ל שעיי' תכלה נפשו לדבקה בו ית' באור א"ס ב"ה ממש

והמשכה זו נעשית באמצעות ביטול הרצון בקריאת שמע, באמירת "אחד", כאשר האדם משים אל לבו שהי' אחד ו"אין עוד מלבדו", כנוכח לעיל. כך נפשו משתוקקת לדבוק בו יתברך, באור אין סוף ממש, ברוך הוא,

ולא יהי [יהיה] לו רצון אחר כלל ואז עולה ונכלל החיות באור אי"ס ב"ה הסוכי"ע שהוא למעלה מבחי' התלכשות בגדר עלמין בדרך השתלשלות.

ולא יהיה לו רצון אחר כלל. אז עולה החיות ונכללת באור אין סוף, ברוך הוא, הסובב כל עלמין, שלמעלה מהתלכשות בתוך גבולות העולמות בדרך השתלשלות.

13 ומשם נמשך חיות ואור אי"ס ב"ה בפלת י"ח בבחי' ברוך אתה להיות ברוך ונמשך אור אי"ס ב"ה כו' והנה ביאור מלת ברוך יש בו ב' פירושים.

ומשם נמשכים חיות ואור אין סוף, ברוך הוא, בתפילת שמונה עשרה, בבחינת "ברוך אתה", כדי שאור אין סוף, ברוך הוא, יהיה "ברוך" וימשך הלאה וכו'. והנה, למילה "ברוך" יש שני פירושים.

הא' פ' כמו והמלך שלמה ברוך שפ' ל' [לשון] נפעל שמקבל הברכה שנמשך עליו ממקום עליון יותר. הפירוש הראשון הוא כמו בפסוק "והמלך שלמה ברוך", שמשמעותו לשון סבילה: הוא מקבל את הברכה הנמשכת אליו ממקום גבוה יותר.

14 והב' כמו רחום וחנן כו' שאינו לשון נפעל אלא לשון מקור שהוא מקור הרחמים.

הפירוש השני הוא כמו "רחום וחנן" וכו': אין זו לשון נפעל, אלא ביטוי המציין מקור — הוא מקור הרחמים.

וכך הוא ענין ברוך אתה שבתפלה יש בו ב' פירושים ושניהם אמת שע"י אתעדלית [אתערותא דלתתא] התכללות החיות באור אי"ס ב"ה נמשך ברכה ממקור הברכות הוא אור אי"ס ב"ה הסוכי"ע כו'

וכך גם בביטוי "ברוך אתה" שבתפילה: יש לו שני פירושים, ושניהם אמת. באמצעות אתערותא דלתתא, כאשר החיות נכללת באור אין סוף ברוך הוא, נמשכת ברכה ממקור הברכות, שהוא אור אין סוף ברוך הוא, סובב כל עלמין וכו',

ממש בבחי' את"ה הן הם בחי' אותיות שמאלף ועד תי"ו וה' מוצאות הפה והוא ענין המשכת בחי' סובב לבחי' ממלא שיהי' [שיהיה] גם בבחי' ממלא בחי' גילוי סוכי"ע.

ממש אל בחינת "אתה": אלו הן בחינת האותיות מאל"ף ועד תי"ו וחמשת מוצאות הפה. זהו ענין המשכת בחינת סובב אל בחינת ממלא, כך שגם בבחינת ממלא תהיה התגלות של בחינת סובב.

15 וזהו ענין יציאת מצרים כי בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] נק' מצרים שהוא בחי' השתלשלות המדרגות ברכוי התחלקות שונות והרי לכל מדרגה יש לה גבול ומיצר.

זהו עניינה של יציאת מצרים: הבחינה של ממלא כל עלמין נקראת מצרים, משום שהיא בחינת השתלשלות המדרגות, ברכוי של חלוקות שונות; ולכל מדרגה יש גבול ומיצר.

אבל המשכות גילוי בחי' סוכ"ע נק' יצ"מ [יציאת מצרים] שהוא השראת אור א"ס ב"ה ממש שכשמו כן הוא אין לו סוף.

אבל המשכת גילוי הבחינה של סוכב כל עלמין נקראת יציאת מצרים, שכן היא השראת אור אין סוף ממש, ה' יתברך, שכשמו כן הוא — אין לו סוף.

16 ובהמשיך האדם על נפשו גילוי בחי' זו הרי הוא כאלו יוצא ממצרים בחי' מיצר כו'.

כאשר אדם ממשיך את גילוי הבחינה הזאת אל נפשו, הרי זה כאילו הוא יוצא ממצרים, מבחינת המיצר וההגבלה וכו'.

וזהו ענין כפל ב' פעמים אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים כו' וחזר ואמר אני ה' אלקיכם.

וזה הטעם לכך ש[הפסוק] אומר פעמיים "אני הוי' אלקיכם": "אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" וכו', ולאחר מכן חוזר ואומר "אני הוי' אלקיכם".

פ"י הוי' אלקיכם הוא גילוי בחי' סוכ"ע עד שנעשה בחי' לביחי' אלקי' כו' וכמ"ש במ"א.

הפירוש של "הוי' אלקיכם" הוא גילוי הבחינה של סוכב כל עלמין, עד שהבחינה של הוי' נעשית בבחינת אלקים וכו', כפי שמבואר במקום אחר.

ויש בזה ב' בחי' סוכ"ע ובחי' המשכת גילוי בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]. ולזה כפל ג"כ הוי' אלקינו ה' אחד.

בכך יש שתי בחינות: סוכב כל עלמין והמשכת הגילוי אל הבחינה של ממלא כל עלמין. משום כך נאמר גם פעמיים: "הוי' אלקינו, הוי' אחד".

הוי' אלקינו הוא בחי' סוכ"ע בעצמו (והיינו ענין יחוד דא"א [דאבא ואימא] שהמשכה זו מגילוי זה נקי בחינת סוכ"ע קודם שנמשך עדיין בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כי א"א [אבא ואימא] נקי ג"כ הנסתרות להוי' אלקינו עלמא דאתכסיא

"הוי' אלקינו" הוא הבחינה של סוכב כל עלמין עצמו. (זהו יחוד אבא ואמא: המשכה זו של הגילוי נקראת סוכב כל עלמין, לפני שהיא נמשכת עדיין בבחינה של ממלא כל עלמין; שכן אבא ואמא נקראים גם "הנסתרות להוי' אלקינו" — העולם המכוסה, עלמא דאתכסיא;

וגם החכמה היא למעלה מהשכל המושג ומובן כו' וכמ"ש במ"א בפ"י וענין מוחין דאבא והבינה היא ג"כ בחי' מקיף וגם כלולה ומיוחדת עם החכמה כו'

וגם חכמה היא למעלה מן השכל שאפשר להשיג ולהבין וכו', כפי שמבואר במקום אחר בפירוש ובענין המוחין דאבא; וגם בינה היא בחינה של אור מקיף, והיא כלולה ומיוחדת עם חכמה וכו';

והמשכת סוכ"ע כשבא בגילוי בממכ"ע [בממלא כל עלמין] זהו הנקרא יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] ובי' המשכות אלו זהו ג"כ ב' הפירושים שבמלת ברוך וזהו פי' הקדוש ב"ה קדוש היינו סוכ"ע ממש ברוך הוא היינו מקור כל ברכה והוא ההמשכה מכתר בחו"ב [בחכמה ובינה] עלמא דאתכסיא.

וכאשר ההמשכה של סוכב כל עלמין באה בגילוי בתוך ממלא כל עלמין, זה נקרא יחוד ז"א ונוקבא. שתי המשכות אלו הן גם שני הפירושים של המילה "ברוך". וזהו פירוש "הקדוש ברוך הוא": "קדוש" הוא סוכב כל עלמין ממש; "ברוך הוא" — מקור כל ברכה, והיינו ההמשכה מכתר אל חכמה ובינה, העולם המכוסה.

וגם ברוך הוא שנמשך בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] בבחי' אתה כו' ועמ"ש מזה בד"ה אם בהרת קדמה כו'. ואפשר לומר שבי' המשכות אלו זהו ענין דעת עליון ודעת תחתון המבואר לקמן בהביאור

ו"ברוך" הוא גם מה שנמשך בבחינה של ממלא כל עלמין, בבחינת "אתה" וכו'. וראו מה שנכתב על כך בדרוש המתחיל "אם בהרת קדמה" וכו'. ואפשר לומר ששתי המשכות אלו הן ענין דעת עליון ודעת תחתון, המבוארים להלן בביאור;

כי דעת עליון מחבר חו"ב [חכמה ובינה] ודעת תחתון ממשיך מחו"ב [מחכמה ובינה] במדות כו' ועמ"ש בביאור ע"פ כה תברכו את בני [בני ישראל] מענין ב' בחי' דעת כו' ובד"ה החלצו מאתכם)

מפני שדעת עליון מחברת בין חכמה לבינה, ודעת תחתון ממשיכה מחכמה ובינה אל המדות וכו'. ראו גם את הכתוב בביאור על הפסוק "כה תברכו את בני ישראל" בענין שתי בחינות הדעת וכו', ובמאמר המתחיל "החלצו מאתכם".

והו"י אחד הוא כשבא לגילוי בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] והיינו בחי' יחוי"ע [יחודא עילאה] כי בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] הוא בחי' יחוי"ת [יחודא תתאה] כנודע.

ו"הו"י אחד" הוא כאשר הוא בא לידי גילוי בבחינת ממלא כל עלמין, וזוהי בחינת יחודא עילאה; ואילו "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" הוא בחינת יחודא תתאה, כידוע.

וזהו ענין תפלות כנגד קרבנות תקנום שכמו שהקרבנות נק' לחם. כך נאמר על ק"ש [קריאת שמע] אכלתי יערי עם דבשי שנעשה בחי' אכילה כביכול למעלה

וזהו ענין "תפילות כנגד קרבנות תיקנום": כשם שהקרבנות נקראים "לחם", כך נאמר על קריאת שמע: "אכלתי יערי עם דבשי", שכן נעשית למעלה, כביכול, בחינת אכילה;

דהיינו בחי' ביטול והתכללות הנפש באור א"ס ב"ה הסוכ"ע להמשיך חיות וגילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]:

כלומר, בחינת הביטול וההתכללות של הנפש באור אין סוף ברוך הוא הסובב כל עלמין, כדי להמשיך חיות וגילוי של אור אין סוף ברוך הוא בבחינת ממלא כל עלמין.

17 ג אך הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה כו'. והנה העבודה הוא הקרבנות וכנגדן התפלה כו'. אמנם ביאור ענין התורה.

ג. אולם חז"ל אמרו: "על שלושה דברים העולם עומד: על התורה ועל העבודה" וכו'. העבודה היא הקרבנות, וכנגדם התפילה וכו'. אך יש לבאר את עניינה של התורה:

הנה כתיב זאת התורה אדם שהוא בחי' אדם שעל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו'

נאמר: "זאת התורה אדם" — התורה היא בחינת אדם, אותו "אדם" שעל דמות הכיסא: "דמות כמראה אדם" וכו';

דהיינו בחינת רמ"ח אברין רמ"ח מצות עשה כו' פ"י כמו שהאברים הם כלים ומשכן להמשכת החיות הנמשך מן הנפש המתפשט ומתחלק לכל אבר לפי

כלומר, בחינת רמ"ח איברים, כנגד רמ"ח מצוות עשה וכו'. כשם שהאיברים הם כלים ומשכן להמשכת החיות מן הנפש, המתפשטת ומתחלקת לכל איבר לפי

מזגו ותכונתו כך המצות הם בחיי כלים ומשכן להשראת אור איס ב"ה הסוכ"ע השורה ומתלבש ממש בתוכן בבחי' התחלקות ההמשכה כל מצוה ומצוה לפי מדרגתה.

מזגו ותכונתו, כך המצוות הן בחינת כלים ומשכן להשראת אור אין סוף ברוך הוא, סובב כל עלמין, השורה ומתלבש בהן ממש. ההמשכה מתחלקת, וכל מצוה ומצוה מקבלת לפי מדרגתה.

18 וכל ההמשכות הן מבחי' סוכ"ע שהוא ענין ביטול באור איס ב"ה שכל עניני התורה ומצות שהן מלובשים בענינים גשמיים זרעים מועד כו'

כל ההמשכות נמשכות מבחינת סובב כל עלמין, שעניינה ביטול באור אין סוף, ברוך הוא. שהרי כל עניני התורה והמצוות, המלובשים בענינים גשמיים — זרעים, מועד וכו',

תרומות ומעשרות קרבנות כו' בדברים שתחת קליפת נוגה כו' הוא כדי להמשיך בהן אור איס ב"ה כדי שיהיה היש מקליפת נוגה בטל ונכלל באור ה' וקדושתו.

תרומות ומעשרות, קרבנות וכו', העוסקים בדברים הנתונים תחת קליפת נוגה וכו', נועדו להמשיך לתוכם את אור אין סוף, ברוך הוא, כדי שהיש שבקליפת נוגה יתבטל וייכלל באור ה' ובקדושתו.

19 והמל"ת [והמצות לא תעשה] הן להפריד הרע כו'. ולכן נקרא התורה בשם לחם כמ"ש לכו לחמו בלחמי כו' כמו שהלחם שעליו יחיה האדם כי הגם שעיקר החיות אינו

והמצוות הלא-תעשה נועדו להפריד את הרע וכו'. לכן התורה נקראת בשם "לחם", כמו שכתוב: "לכו לחמו בלחמי" וכו', בדומה ללחם שבאמצעותו האדם חי. שכן אף שעיקר החיות

אלא מהנפש החיוני [החיונית] והלחם הוא רק הגורם הקיום שלא יסתלק הנפש מן הגוף והוא רק מחבר ממש חיות הנפש אל הגוף כי לחם לבב אנוש יסעד.

נובע רק מהנפש החיונית, הלחם רק גורם לקיום, כדי שהנפש לא תסתלק מן הגוף; הוא רק מחבר בפועל את חיות הנפש אל הגוף, שהרי "לחם לבב אנוש יסעד";

מ"מ המשכת החיות של הנפש והתקשרותה בגוף הוא מחמת גרם הלחם כי הלחם הוא הגורם והממשיך חיות. משא"כ שאר מיני מאכלים ומשקים הם מיני תענוג אבל עיקר הממשיך חיות הוא הלחם.

ובכל זאת, המשכת חיות הנפש והתקשרותה בגוף באות מכוח הלחם, שכן הלחם הוא הגורם וממשיך החיות. לא כך שאר סוגי המאכלים והמשקאות: הם מיני תענוג, אבל עיקר הדבר שממשיך חיות הוא הלחם.

20 וכך התומ"צ [התורה ומצות] המה הגורמים המשכת אור א"ס ב"ה הסוכ"ע דלאו מכל אינון מדות כלל

ונקרא רבון עלמין למעלה מבחי' עלמין להתלבש בבחי' עלמין להיות אנת הוא חכים כו'
 כך גם התורה והמצוות הן הגורמות להמשכת אור אין סוף, ברוך הוא, הסובב כל עלמין, שהוא "לא מכל המידות הללו כלל" ונקרא "ריבון העולמים"; הוא למעלה מבחינת העולמות, ובא להתלבש בבחינת העולמות, כך שאפשר לומר עליו: "אתה הוא חכים" וכו'.

וע"י התורה נמשך ומתלבש אור א"ס ב"ה בחכמה והמצוות כללותן הוא בחי' צדקה וחסד נמשך ונתלבש אור א"ס בחסד כנודע מענין עולם חסד יבנה שהחסד צ"ל נבנה כו' וכמ"ש במ"א בשה"ש [בשיר השירים] בד"ה לסוסתי.

באמצעות התורה נמשך אור אין סוף, ברוך הוא, ומתלבש בחכמה; ואילו כללות המצוות היא בחינת צדקה וחסד, ובאמצעותן נמשך אור אין סוף ומתלבש בחסד, כידוע בענין "עולם חסד ייבנה" — שהחסד צריך להיבנות וכו', וכפי שמבואר במקום אחר, בשיר השירים, במאמר המתחיל "לסוסתי".

שכדי להיות התלבשות אור א"ס במדות לך ה' הגדולה והגבורה כו' באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא מלתא אשר קדשנו במצותיו כו'.

כדי שאור אין סוף יתלבש במידות — "לך ה' הגדולה והגבורה" וכו' — הדבר תלוי באתערותא דלתתא: "אשר קידשנו במצוותיו" וכו'.

21 וזהו את קרבני לחמי לאשי שבחי' לחם הוא בחי' ביטול היש לאין להמשיך בחי' גילוי אור א"ס ב"ה למטה נעשה ע"י הקרבן אשה ריח ניחוח להוי'.

זהו [פירוש] "קרבני לחמי לאשי": בחינת הלחם היא ביטול היש לאין, כדי להמשיך למטה גילוי של אור אין סוף ברוך הוא; הדבר נעשה באמצעות הקרבן, "אשה ריח ניחוח להוי'".

וע"י התפלה שכנגד קרבנות אכלתי יערי עם דבשי כו' (ועמ"ש בפ"י את קרבני לחמי בד"ה צו את בניי [בני ישראל] את קרבני כו' איך שמרומוז בזה ההמשכה שע"י עסק התורה וההעלאה שע"י הקרבן כו' ע"ש).

ועל ידי התפילה, שהיא כנגד הקרבנות: "אכלתי יערי עם דבשי" וגו'. (וראו מה שנכתב על פירוש "קרבני לחמי" במאמר המתחיל "צו את בני ישראל את קרבני" וגו', כיצד הדבר רומז להמשכה שבאה באמצעות העיסוק בתורה ולהעלאה שבאה באמצעות הקרבן וגו'; ראו שם.)

אך בחינת לחמי צ"ל לאשי בחינת רשפי אש והתלהבות הנפש שבק"ש [שבקריאת שמע] בהעלותו את נה"ב [נפש הבהמית] ליכלל באור א"ס ב"ה וכל בחינת רשפי אש הוא מצד העלאת נה"ב [נפש הבהמית] והתהפכותה כו' שעולה כשלהבת בחי' שרפים כו'.

אך בחינת "לחמי" צריכה להיות "לאשי": בחינת רשפי אש והתלהבות העזה של הנפש בקריאת שמע, כשהיא מעלה את נפש הבהמית להיכלל באור אין סוף ברוך הוא. כל בחינה של רשפי אש באה מהעלאת נפש הבהמית ומהפיכתה וגו', שכן היא עולה כלהבה, בבחינת השרפים וגו'.

22 והחיות נושאות את הכסא וזעות מחיל כסא כדאיתא בתדב"א [בתנא דבי אליהו] שהמלאך אינו אומר רק ג"פ [ג' פעמים] קדוש כל היום מפני שכשאומר פעם א' קדוש מתבטל במציאות ואין נפשו חוזרת אליו עד ד' שעות וכן בפעם הב'.

והחיות נושאות את הכיסא ורועדות מפחד הכיסא, כפי שמוכא בתנא דבי אליהו: מלאך אומר "קדוש" רק שלוש פעמים במשך כל היום, משום שכאשר הוא אומר "קדוש" פעם אחת, הוא מתבטל מציאותו, ונשמתו אינה חוזרת אליו עד לאחר ארבע שעות; וכך גם בפעם השנייה.

ונמצא שג"פ [שג' פעמים] קדוש אומר כיב"ש [בי"ב שעות] היום. אך גדול ורב כח של העלאת וביטול הנפש מישראל מבמלאכים.

נמצא שהוא אומר "קדוש" שלוש פעמים במשך שתיים-עשרה שעות היום. אך גדול ורב כוחה של עליית נפש ישראל וביטולה מכוחן של המלאכים.

כי החיות נושאות את הכסא ועל הכסא כמראה אדם מלמעלה ולא נמשך ומתלבש בחי' אדם שעל הכסא עד שנתגלה בחי' בכל מאדך

שהרי החיות נושאות את הכיסא, ועל הכיסא יש "דמות כמראה אדם מלמעלה"; ובחינת האדם שעל הכיסא אינה נמשכת ומתלבשת עד שמתגלית בחינת "בכל מאודך".

(ע"י פ' וישב בד"ה כה אמר כו' בענין פי' ונתתי לך מהלכים בין העומדים) כי אד"ם הוא אותיות מא"ד והיינו בחינת בכל מאדך לכל חד וחד כפום דרגא דיליה

(ראו בפרשת וישב, במאמר הפותח "כה אמר" וכו', בענין פירוש "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה"); שכן אדם מורכב מאותן אותיות כמו מאוד. זוהי בחינת "בכל מאודך", לכל אחד ואחד לפי דרגתו:

כמו שהוא עצמו למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת ונקי מאד שלו לכל נפש לפי מדרגתו ממשיך חיות מבחי אדם שעל הכסא אדם

כפי שהוא עצמו, למעלה ממה שנפשו יכולה לשאת; וזהו מאוד שלו, של כל נפש לפי דרגתה ממש. [עבודה זו] ממשיכה חיות מבחינת ה"אדם" שעל הכיסא. אדם

היינו בחינת א' דם הדם הוא הנפש וחיות הנמשך מבחי אדם דהיינו מבחי סוכב לבחי ממלא.
הוא בחינת א'דם: "כי הדם הוא הנפש", והחיות הנמשכת מבחינת אדם, כלומר מבחינת סוכב לבחינת ממלא.

23 ועמ"ש מענין אלף על פסוק ויקרא אל משה כו'. אך כל זה הוא ע"י הכהן המקריב את הקרבן כו' ועיינו במה שנכתב בעניין האות אל"ף על הפסוק "ויקרא אל משה" וכו'. אך כל זה נעשה באמצעות הכוהן המקריב את הקרבן וכו'.

והיינו בחי אהרן ונחנו מ"ה [מה] שהוא בחי משה ואהרן כו' בחי ביטול באו"ס [באור אין סוף] ב"ה בחי יחוי"ע [יחודא עילאה] ובחי יחוי"ת [יחודא תתאה] וכו' שבזה נמשך אור א"ס ב"ה מלמעלה
כלומר, בחינת אהרן, "ונחנו מה", שהיא בחינת משה ואהרן וכו'; בחינת ביטול באור אין סוף ברוך הוא, בחינת יחודא עילאה ובחינת יחודא תתאה וכו', שבאמצעותה נמשך אור אין סוף ברוך הוא מלמעלה

למטה ג"כ בבחי אנת הוא חכים ובבחי לך ה' הגדולה והגבורה ונמשך מזה בחינת התהפכות נה"ב [נפש הבהמית] וכחותיה לקיים ואהבת ככל לבבך ב' יצריך דהיינו להיות לו ב' בחי לבבות.

למטה, גם בבחינת "אנת הוא חכים" ובבחינת "לך ה' הגדולה והגבורה". מכך נובעת הפיכת הנפש הבהמית וכחותיה, כדי לקיים "ואהבת ככל לבבך", "בשני יצריך"; כלומר, שיהיו לו שתי בחינות של לבבות.

הא' לאהבה ולכלות נפשו אליו לדבקה בו והב' להכניע את היצירה [היצר הרע] לאכפא לסט"א [לסטרא אחרא] ולאהפכא כו'.

האחד — לאהוב, שנפשו תכלה אליו ותדבק בו; והשני — להכניע את היצר הרע, לכפות את הסטרא אחרא ולהפוך אותה וכו'.

[ועיין בזהר פרשה תרומה דקס"ב סע"ב [סוף עמוד ב]]. והן הם בחינת חדוה תקיעא בליבאי מסט" [מסטרא] דא ובכי תקיעא בליבאי מסטרא דא בכי היא המרירות

[ועיינו בזהר, פרשת תרומה, דף קס"ב סוף עמוד ב']. ואלה הן בחינות "חדוה תקיעא בליבאי מסטרא דא, ובכי תקיעא בליבאי מסטרא דא". הבכיה היא המרירות

על נפשו שירדה ממעלתה ומדרגתה ישראל עלו במחשבה ונתלבשה בגוף הגשמי שהוא רחוק מאד מאור א"ס ב"ה ומסך מבדיל להיות נראה ליש ודבר נפרד בפ"ע [בפני עצמו].

על נפשו, שירדה ממעלתה ומדרגתה, שבה "ישראל עלו במחשבה", והתלבשה בגוף הגשמי, הרחוק מאוד מאור אין סוף ברוך הוא ומפריד כח"ץ, כך שהאדם נראה כיש וכדבר נפרד בפני עצמו.

וחדוה מסטרא דא שהרי גם למטה בדברים גשמיים נמשך ומתלבש אור אין סוף ב" בתומ"צ [בתורה ומצות] המלוכשים בענינים גשמיים תרומות צדקה כו' ואי לזאת יגיל וישמח מאד בה' השוכן בתוך תורתו ומצותיו.

והחדוה היא מן הצד הזה: שהרי גם למטה, בדברים גשמיים, נמשך ומתלבש אור אין סוף ברוך הוא בתורה ובמצוות, המלוכשות בענינים גשמיים — תרומות, צדקה וכו'. לכן הוא יגיל וישמח מאוד בה', השוכן בתוך תורתו ובתוך מצוותיו.

וזהו ישמח ישראל בעושו לשון רבים הם המצות שנמשכו בענינים גשמיים שהן בבחינת רה"ר [רשות הרבים] טורי דפרודא כו':

וזהו "ישמח ישראל בעושו", בלשון רבים: אלה הן המצוות שנמשכו בענינים גשמיים, הנמצאים בבחינת רשות הרבים, "טורי דפרודא" וכו'.

24 ד וזהו לבכתני. שהקב"ה אומר לכנס"י [לכנסת ישראל] לבכתני. כלומר שאתה הוא הגורם לי שאה"י בבחי' לב.

ד. וזהו [פירוש] "לִבְכַתְּנִי": הקדוש ברוך הוא אומר לכנסת ישראל: "לִבְכַתְּנִי"; כלומר, את גורמת לי להיות בבחינת לב.

והענין כי הלב הוא משכן הדם הוא הנפש וחיות של כל הגוף כי המאכל מתעכל ונעשה דם ונוטל הכבד ריבוי הדם ושולח המובחר ללב ולבא פליג לכל שייפין.

החסבר הוא שהלב הוא משכן הדם, שהוא הנפש והחיות של הגוף כולו. המזון מתעכל והופך לדם; הכבד נוטל את רוב הדם ושולח את המובחר שבו ללב, ו"הלב מחלק לכל האיברים".

וכך הוא למעלה כב"י [כביכול] שע"י בחי' לחם ואכלתי יערי עם דבשי נעשה הקב"ה בבחי' לב להמשיך חיות ואור

וכך הוא למעלה, כביכול: באמצעות בחינת "לחם" ו"אכלתי יערי עם דבשי", הקדוש ברוך הוא נעשה בבחינת לב, כדי להמשיך חיות ואור

אִיס בִּיהַּ הַסּוֹכֵי'עַ לַמִּמְכֵּי'עַ [לַמִּמְלָא כַל עַלְמִין] וּלְבַבְתִּי בִּי בַחֵי לַבְבוֹת הֵם בִּי בַחֵי הַמִּשְׁכּוֹת הַחַיּוֹת בַּחֵי אַנְתָּה הוּא חַכִּים וּבַחֵי לָךְ הִי הַגְדּוּלָה וְהַגְבוּרָה כּוֹי

שֶׁל אֵין סוֹף, בְּרוּךְ הוּא, הַסּוֹכֵב כַּל עַלְמִין, אֵל מִמְלָא כַל עַלְמִין. וְיִלְפַכְתִּנִּי: שְׁתִּי בַחֵינּוֹת שֶׁל לַבְבוֹת; אֵלֶּה שְׁתִּי בַחֵינּוֹת שֶׁל הַמִּשְׁכּוֹת הַחַיּוֹת — הַבַּחֲינָה שֶׁל "אַתָּה הוּא חַכִּים" וְהַבַּחֲינָה שֶׁל "לָךְ הִי הַגְדּוּלָה וְהַגְבוּרָה" וְכוּי.

(וְעַמִּי'שׁ עִי' עִי' שִׁיר הַשִּׁירִים בַּעֲנִין בִּי בַחֵי חֲתָן כּוֹי וְכִי הַמִּשְׁכּוֹת אֵלּוֹ זֶהוּ עֲנִין אִיהוּ וְחִיּוּהִי חֵד וְאִיהוּ וְגִרְמוּהִי עִי' [עִי'י] בַּעֲיָח [בַּעֲיָ חַיִּים] שְׁמִי'א פִּי' [פִּרְק ז'] . הַנִּמְשָׁךְ עִי' הַתּוֹמִי'צַ [הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת] שֶׁהֵם בַּחֵי לַחֵם.

(וְעִי'נּוּ בְּמָה שֶׁנִּכְתַּב עַל הַפִּסּוֹק "שִׁיר הַשִּׁירִים" בַּעֲנִין שְׁתִּי בַחֵינּוֹת שֶׁל "חֲתָן" וְכוּי; וְשְׁתִּי הַמִּשְׁכּוֹת אֵלֶּה הֵן עֲנִין "אִיהוּ וְחִיּוּהִי חֵד" וְ"הוּא וְכִלְיוֹ"; רֹאוּ עַץ חַיִּים, שַׁעַר 41, פִּרְק 7.) הַהִמְשָׁכָה נַעֲשִׂית בְּאִמְצָעוֹת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, שֶׁהֵן בַּבַּחֲינָת "לַחֵם".

כִּי בַּאֲתַעְדִּלִּית [בַּאֲתַעְרוֹתָא דְלִתְתָא] אַתַּעְדִּלִּיעַ [אַתַּעְרוֹתָא דְלַעִילָא]. וְיִקָּם עֲדוֹת בִּיעֶקֶב וְתוֹרָה שֶׁם בִּישְׂרָאֵל וְכַתִּיב אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם כּוֹי שֶׁהָאָדָם הוּא הַעוֹשֶׂה הַתּוֹמִי'צַ [הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת] בַּבַּחֵי לַחֵם עִי' בִּיטוּל הִישׁ כּוֹי כִּי בְּאִמְצָעוֹת אַתַּעְרוֹתָא דְלִתְתָא בָּאָה אַתַּעְרוֹתָא דְלַעִילָא. "וְיִקָּם עֲדוֹת בִּיעֶקֶב וְתוֹרָה שֶׁם בִּישְׂרָאֵל", וְנֹאמַר "אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם" וְכוּי: הָאָדָם הוּא הַעוֹשֶׂה אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת בַּבַּחֲינָת "לַחֵם", בְּאִמְצָעוֹת בִּיטוּל הִישׁ וְכוּי.

וְעַל הַהִיפֹךְ הוּא אוֹמֵר אֲשֶׁר לֹא יִקָּם כּוֹי. וְכֵהֵם וְעִי' נִמְשָׁךְ חַיּוֹת וְאוֹר אִיס בִּיהַּ וְהַמִּשְׁכּוֹת בַּחֵי לֵב. וְעַל הַהִפֹּךְ נֹאמַר "אֲשֶׁר לֹא יִקָּם" וְכוּי. בָּהֵם וְעַל יָדָם נִמְשָׁכִים חַיּוֹת וְאוֹר אֵין סוֹף, בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן הַמִּשְׁכּוֹת מַבַּחֲינָת הַלֵּב.

וְהֵן בִּי בַחֵי הַמִּשְׁכּוֹת שֶׁהֵן חוֹי'ג [חֶסֶד וְגְבוּרָה] מִיָּם וְאֵשׁ בְּכִי מִשְׁכְּנוֹת שֶׁכֵּלֵב חֲלָל הַיִּמְנִי וְחֲלָל הַשְּׁמַאֲלִי כּוֹי (וְעִי'י בְּפִי הַרְמִי' [הֶרֶב מִשֶּׁה זְכוּת] בּוֹזֵהר פִּי אִמּוֹר דְּצִי'ג עִי'ב עִי'פ לָךְ אִמֵּר לִבִּי) וְאַלֶּה שְׁתִּי בַחֵינּוֹת שֶׁל הַמִּשְׁכָּה, שֶׁהֵן חֶסֶד וְגְבוּרָה, מִיָּם וְאֵשׁ, בְּשְׁנֵי הַמִּשְׁכָּנִים שֶׁכֵּלֵב — הַחֲלָל הַיִּמְנִי וְהַחֲלָל הַשְּׁמַאֲלִי וְכוּי. (וְעִי'נּוּ בְּפִירוּשׁ הַרְמִי' לְזוּהַר, פֶּרֶשׁת אִמּוֹר, דָּף צִי'ג עִי'ב, עַל הַפִּסּוֹק "לָךְ אִמֵּר לִבִּי".)

אֵךְ הַגּוֹרֵם לַהֲמַשְׁכָּה זֹאת בִּיאַר הַכְּתוּב אַחֻוֹתִי כִּלָּה. הֵיִינוּ בִּי בַחֵי בַחֵי אַחֻוֹתִי וְכִלָּה. אֵךְ אֶת הַגּוֹרֵם לַהֲמַשְׁכָּה זֶה מִסְכִּיר הַכְּתוּב בְּמִילִים: "אַחֻוֹתִי, [כִּלְתִּי]", כְּלוֹמַר, שְׁתִּי בַחֲיִנּוֹת: בַּחֲיִנָּת "אַחֻוֹתִי" וּבַחֲיִנָּת "כִּלָּה".

אחותי מלשון איחוי אלכסנדריי [אלכסנדריא] שהיא האחות והאהבה הקבועה תמיד בנפש בתולדתו רק שהיא מוסתרת וצריך עדיין לגלותה מההעלם כו'.

"אחותי" קשור ללשון "איחוי אלכסנדריי", והוא מציין את הקרבה ואת האהבה הקבועה תמיד בנפש מלידה, אלא שהיא נסתרת ועדיין יש לגלותה מתוך ההעלם וכו'.

ובחי' כלה הוא בחי' כלתה נפשי שהוא בחינת רשפי אש האהבה מחמת התבוננות בינה לבא כו'.

ובחינת "כלה" היא בחינת "כלתה נפשי", והיא בחינת רשפי אש האהבה הבאים מהתבוננות: "כינה לבא" וכו'.

והן הן בחי' מחשבה ודבור עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא כי בחי' האהבה המסתרת הטבעית היא מבחי' עלמא דאתכסיא והוא בחי' תרין ריעין כו' ובחי' כלה הוא בחי' עלמא דאתגליא.

ואלה הן בחינות המחשבה והדיבור, העולם הנסתר והעולם הנגלה: בחינת האהבה הטבעית הנסתרת שייכת לעולם הנסתר, והיא בחינת "שני רעים" וכו'; ובחינת "כלה" היא בחינת העולם הנגלה.

(ועיין בזהר באדר"ז [באדרא זוטא]) (דר"צ ע"ב) וי"ל [ויש לומר] דב' בחי' אלו זהו ג"כ בחי' שכינתא עילאה ושכינתא תתאה המבואר בד"ה שיר השירים ע"ש ועמ"ש בפ' בהר בד"ה כי תבאו אל הארץ בענין פתחי לי אחותי:

(ועיין בזהר באדר"ז) (דר"צ ע"ב). ויש לומר ששתי בחינות אלה הן גם בחינת שכינתא עילאה ושכינתא תתאה, המבוארות במאמר המתחיל "שיר השירים", עיין שם. וראה גם מה שנכתב בפרשת בהר, במאמר המתחיל "כי תבאו אל הארץ", בענין "פתחי לי אחותי":

25 לבבתי באחד מעיניך. באחד כתיב באחת קרי. הענין הוא כי עיניך הם עיני העדה חכמים כו'.

"שבת את לבי באחת מעיניך": כתוב "באחד", ונקרא "באחת". ההסבר הוא ש"עיניך" הן "עיני העדה" — החכמים וכו'.

ובחי' חכמה הוא בחינת אסתכלותא ביקרא דמלכא וכענין עיניך יונים. כמו זוג יונים שמסתכלים זה בזה תמיד ונהנין ומתענגין בראייתן והסתכלותן כו'.

בחינת חכמה היא בחינת "ההבטה בכבוד המלך", בדומה לענין "עיניך יונים": כמו זוג יונים המביטים זה בזה תמיד, נהנים ומתענגים מראייתם ומהבטתם וכו'.

26 וכך דרך העבודה של בחי' חכמים ועיני העדה ההולכים לפני האלקים מסתכלים ביקרא דמלכא תמיד

ורואין יקר תפארת גדולתו של יוצר בראשית להיות תמיד בבחי' ביטול כו'

כך גם דרך העבודה של בחינת החכמים ו"עיני העדה", ההולכים לפני ה': הם מתבוננים תמיד בכבוד המלך ורואים את "יקר תפארת גדולתו" של כורא העולם, וכך נשארים תמיד כמצב של ביטול וכו'.

ויש בזה ב' בחי'. הא'. מחמת יחודא עילאה איך שהוא ית' אחד ממש וכולא קמיי [קמיה] כלא חשיב.

בכך יש שתי בחינות. הראשונה היא מצד יחודא עילאה: הוא יתברך אחד ממש, והכול נחשב לפניו כלא כלום.

27 ואי לזאת הוא תמיד בבחי' ביטול באור א"ס ב"ה ממש בבחי' אין כו'. והב' מחמת יחודא [יחודא תתאה]

בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] איך

ולכן הוא שרוי תמיד בביטול באור אין סוף עצמו, בבחינת אין, וכו'. והעניין השני הוא מצד יחודא תתאה: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" — כיצד...

שהוא ית' מלך העולם וכל חיות העולם שנראה ליש מורגש אינו אלא בבחי' מלך ומלכותו מלכות כל עולמים כו'.

הוא יתברך מלך העולם, וכל החיות של העולם, שנראית כיש מוחשי, אינה אלא בבחינת מלך, ו"מלכותו מלכות כל עולמים", וכו'.

והוא ענין בחי' ביטול היש לאין דהיינו שהוא יש ואעפ"כ [ואף על פי כן] מתבטל כו' וזהו תכלית התהוות יש מאין.

וזהו ענין ביטול היש לאין: כלומר, הוא יש, ואף על פי כן הוא מתבטל, וכו'. וזהו תכלית התהוות היש מן האין:

כדי שיהי' [שיהיה] היש בטל כו'. וב' בחי' הללו הן מ"ש באחד וקרי באחת. כי באחד הוא ענין יחודא [יחודא

עילאה]

כדי שהיש יתבטל, וכו'. ושתי הבחינות הללו הן מה שכתוב "באחד" ונקרא "באחת". "באחד" הוא ענין יחודא עילאה,

כי שם הביטול הוא בבחי' אחד ממש איהו וחיוהי חד כו' (וזהו אחד היה אברהם ועמ"ש במ"א בענין עיני האדם לא תשבענה בד"ה אני ישנה).

כי שם הביטול הוא בבחינת אחד ממש: "הוא וחיוהי חד", וכו'. (וזהו "אחד היה אברהם"; ועיינו במה שנכתב במקום אחר בענין "עיני האדם לא תשבענה", במאמר המתחיל "אני ישנה").

באחת הוא בחי' יחודא תתאה] שיהיה בבחי' יש ושיהיה היש בטל כו'. אחת לשון נקבה בחי' נוק' [נוקבא] המקבל מאחד כו'

"באחת" היא בחינת יחודא תתאה: שתהיה בחינת יש, ושהיש יתבטל, וכו'. "אחת" היא לשון נקבה — בחינת נוקבא, המקבלת מ"אחד", וכו'.

ועיקר המכוון בפסוק זה שע"י בחי' עיניך הוא בחי' אסתכלותא ביקרא דמלכא בין בבחי' אחד היינו בחי' יחודא עילאה] בין

ועיקר הכוונה בפסוק זה היא שעל ידי בחינת "עיניך", שהיא בחינת הסתכלות בכבוד המלך, בין בבחינת "אחד", כלומר בבחינת יחודא עילאה, ובין...

בבחי' אחת הוא יחודא תתאה] נעשה לבכתני המשכת בחי' לב. להיות המשכת חיות אור א"ס ב"ה הממלא כל עלמין וסובב כל עלמין:

בבחינת "אחת", שהיא יחודא תתאה, נעשה "לבכתני" — המשכת בחינת הלב, כדי שתימשך חיות אור אין סוף, ברוך הוא, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין.

28 ה באחד ענק מצורניך. הנה ענק הוא תכשיט של אבנים טובות ומרגליות הנקובים ותלויים בחוט על הצואר שאבנים טובות ומרגליות הן מדומם

5. "בענק אחד מצווארך". ענק הוא תכשיט העשוי מאבנים טובות ומפנינים, שנוקבים אותן ומשחילים על חוט סביב הצוואר. אבנים טובות ופנינים שייכות לדומם [שבכריאה],

אלא שהן טובות ומאירות ונאה להתקשט בהם וכך עד"מ הן אותיות התורה שנק' אבנים כמ"ש בס"י [בספר יצירה] ב' אבנים בוונת כו'

אלא שהן יקרות ומאירות, וראוי להתקשט בהן. כך גם, בדרך משל, אותיות התורה, הנקראות "אבנים", כפי שנאמר בספר יצירה: "שתי אבנים בונות" וכו'.

והן מאירים מאור א"ס הנמשך בהן מבחי' סוכ"ע שהוא למעלה מעלה מגדר עלמין שנמשך דוקא למטה מאד נעוץ תחלתן בסופן דוקא והם נקובים וחלולים שנמשך בהם חוט והמשכה בחי' הקול קול יעקב קול

והן מאירות באור אין סוף הנמשך בהן מבחינת סובב כל עלמין, שהוא למעלה מעלה מגדר העולמות, ובכל זאת נמשך דווקא למטה מאוד: "תחילתן נעוצה בסופן" דווקא. הן נקובות וחלולות, כדי שחוט והמשכה יעברו דרכן; זו בחינת הקול: "הקול קול יעקב". קול

היינו המשכה ונקי צוארך בחרוזים. חרוז ממקרא למשנה כוי ועמ"ש מזה סדי"ה נאו לחייך בתורים.
הוא המשכה, וזה נקרא "צווארך בחרוזים": השחלה ממקרא למשנה וכו'. ועיין במה שנכתב על כך בסוף המאמר הפותח במילים "נאו לחייך בתורים".

29 ולכן נקי בחיי ענק ותכשיט שמתקשט ומתענג בו. מחמת שאור א"ס ב"ה הסוכ"ע שהוא רם ונשא שוכן בהן.

לכן הם נקראים בחינת ענק ותכשיט, שאדם מתקשט בו ומתענג עליו, מפני שאור אין סוף ברוך הוא, סובב כל עלמין, שהוא רם ונישא, שוכן בהם.

ובאחד היינו אפילו פרק א' והלכה אחת נעשה בחיי לבבתני הוא בחיי גילוי המשכת החיות כנ"ל.
ו"באחד" פירושו אפילו פרק אחד והלכה אחת: [על ידם] נעשית בחינת "לבבתני", שהיא בחינת גילוי המשכת החיות, כנזכר לעיל.

30 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אפילו פרק אחד שחרית ופרק א' ערבית כוי. ובוזה יובן הלשון ופרק אחד ערבית כוי דהל"ל [דהוה ליה למימר] ופרק שני.

כפי שאמרו חז"ל: "אפילו פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית" וכו'. לפי זה יובן הניסוח "ופרק אחד ערבית" וכו', שהרי היה צריך לומר "ופרק שני".

אלא ר"ל [רוצה לומר] פרק אחד דפרק הזה שלומד יהי [יהיה] נמשך בחיי אחד הוא אור א"ס ב"ה ממש.
אלא הכוונה היא ל"פרק אחד" במובן שבאמצעות הפרק הזה שהוא לומד [יימשך] גילוי בחינת "אחד", שהוא ממש אור אין סוף ברוך הוא.

31 וזשארז"ל [וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עוה"ב [עולם הבא] שנאמר הליכות עולם לו.

זהו שאמרו חז"ל: "כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא", שנאמר: "הליכות עולם לו".
א"ת [אל תקרי] הליכות אלא הלכות שההלכות הן הליכה והמשכה מאור א"ס ב"ה הסוכ"ע מעולם ועד עולם. וזהו הליכות עולם לו. שהן הליכות שלו בעולם.
"אל תקרי הליכות אלא הלכות". שכן ההלכות הן הליכה והמשכה מאור אין סוף ברוך הוא, סובב כל עלמין, מעולם לעולם. וזהו "הליכות עולם לו" — אלו הן הליכותיו בעולם.

לכן אמרו מובטח לו שהוא בן עוה"ב [עולם הבא]. כלומר שהוא נולד ונמשך מבחי" עוה"ב [עולם הבא] עלמא דאתכסיא כו' כי שם חביון עוזו מבחי" סוכ"ע.

לכן אמרו "מובטח לו שהוא בן העולם הבא", כלומר, הוא נולד ונמשך מבחינת העולם הבא, עלמא דאתכסיא וכו', כי שם חביון עוזו, מבחינת סוכב כל עלמין.

אלא שעכשיו בזה הזמן הוא בהעלם ובחי' זריעה אור זרוע לצדיק. אבל לע"ל [לעתיד לבוא] מצמיח ישועות ולכן אמרו עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש.

אלא שעכשיו, בזמן הזה, הוא בהעלם ובבחינת זריעה: "אור זרוע לצדיק". אבל לעתיד לבוא הוא יצמיח ישועות, ולכן אמרו: "עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש".

שיהי' [שיהיה] גילוי אור א"ס ב"ה למטה דוקא ואז יקויים הפסוק כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה כו'

כלומר, יהיה גילוי של אור אין סוף ברוך הוא דווקא למטה, ואז יתקיים הפסוק: "כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה" וכו',

שלא יהיה השמים והארץ גשמיים המעלימים ומסתירים אור ה' הוא אור א"ס ב"ה הסוכ"ע וקדושתו רק שמים חדשים כו' להיות בחי' אור א"ס ב"ה הסוכב כל עלמין בבחינת גילוי למטה:

שלא יהיו השמים והארץ גשמיים ומעלימים ומסתירים את אור ה', שהוא אור אין סוף ברוך הוא, סוכב כל עלמין, ואת קדושתו; אלא יהיו "שמים חדשים" וכו', כך שבחינת אור אין סוף ברוך הוא, סוכב כל עלמין, תהיה בגילוי למטה.

32 קיצור. ישראל מפרנסין וכמ"ש את קרבני לחמי. והיינו שע"י הקרבן עולה נפש הבהמה לשרשה פני שור ועי"ז והחיות נושאות כו'

סיכום. "ישראל מפרנסים", כמו שכתוב: "את קרבני לחמי". כלומר, באמצעות הקרבן עולה נפש הבהמה לשרשה, פני השור, ועל ידי כך "והחיות נושאות" וכו',

ונעשה העלאה עד רום המעלות עד שע"י אח"כ ניחוח להוי' פי' נחות דרגא והמשכה וזהו ענין הלחם. ונוצרת עלייה עד רום המעלות, עד שבעקבותיה בא אחר כך "ניחוח להוי'": כלומר, הנמכת מדרגה — ירידה של דרגה והמשכה. וזהו ענינו של הלחם.

33 ועכשיו תפלה במקום קרבנות העלאת נה"ב [נפש הבהמית] ע"י התבוננות בק"ש [בקריאת שמע] וברכותיה

אמו"צ [אמת ויציב] כו' וחביב ונחמד כו' ע"ד ועמך לא חפצתי.

וכעת, התפילה במקום הקרבנות: העלאת הנפש הבהמית באמצעות ההתבוננות בקריאת שמע וברכותיה, ב"אמת ויציב" וכו', ב"חביב ונחמד" וכו', על דרך "ועמך לא חפצתי".

ופי' ניחוח להוי' כי יש ב' בחי' סוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין] והיום לעשותם להמשיך מסוכ"ע להיות לעי"ל [לעתידי לבוא] עין בעין כו'

ופירוש "ניחוח להוי'": יש שתי בחינות, סוכב כל עלמין וממלא כל עלמין; ו"היום לעשותם" — להמשיך מסוכב כל עלמין, כדי שלעתידי לבוא יהיה "עין בעין" וכו';

והיינו ע"י ההעלאה וביטול רצון שעולה החיות בסוכ"ע ואח"כ ההמשכה ויש בזה ב' בחי' ב' שמות הוי' שבפסוק ראשון דק"ש [דקריאת שמע] בחי' סוכ"ע וההמשכה שמסכ"ע [שמסוכב כל עלמין] בממכ"ע [בממלא כל עלמין]

וזה נעשה באמצעות העלאה וביטול הרצון, שבאמצעותם החיות עולה בסוכב כל עלמין, ולאחר מכן באה ההמשכה. יש בכך שתי בחינות — שני שמות הוי' שבפסוק הראשון של קריאת שמע: בחינת סוכב כל עלמין, וההמשכה מסוכב כל עלמין לממלא כל עלמין.

וזהו ניחוח להוי' והיינו בא"י [ברוך אתה ה'] שבשמו"ע [שבשמונה עשרה] המשכה ממקור הברכות שהוא ברוך בעצם לבחי' אתה את קרבני וזהו אכלתי יערי כו'.

וזהו "ניחוח להוי'". היינו "ברוך אתה הוי'" שבתפילת שמונה עשרה: המשכה ממקור הברכות, שהוא ברוך בעצם, לבחינת "אתה". "את קרבני" — וזהו "אכלתי יערי" וכו'.

אך ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח [גמילות חסדים] (ע' [עיינן] סד"ה אני דפי' ציצית) ועבודה נת' [נתבאר] שהוא הקרבנות

אולם חז"ל אמרו: "על שלושה דברים העולם עומד: על התורה, על העבודה ועל גמילות חסדים" (ראו סוף המאמר המתחיל "אני", בפרשת ציצית). העבודה התבארה — והיא הקרבנות.

אך תורה כתיב זאת התורה אדם י רמ"ח מ"ע [מצות עשה] רמ"ח איברים המשכות מסוכ"ע בבחי' כמראה אדם

אבל על התורה נאמר: "זאת התורה אדם" — רמ"ח מצוות עשה הן רמ"ח איברים, המשכות מסוכב כל עלמין לבחינת "כמראה אדם".

(ע' [עיינן] בד"ה זכור ושמור בדבור אחד שממשיך מבחי' כי לא אדם בבחי' אדם א"נ [אי נמי] עפמ"ש [על פי

מה שכתוב] במק"מ [במקדש מלך] משפטים) (קכ"ב א') אדם הוא א"א כמראה אדם ז"א ונקי לכך לחם

(ראו המאמר המתחיל "זכור ושמור בדיבור אחד", שבו ממשיכים מבחינת "כי לא אדם" לבחינת "אדם"; לחלופין, לפי מה שכתוב במקדש מלך על משפטים) (דף קכ"ב ע"א): "אדם" הוא אריך אנפין, "כמראה אדם" הוא ז"א, ולכן הוא נקרא "לחם".

(ועמ"ש סוף ביאור ע"פ ואהיה אצלו אמון בענין ממושבותיכם תביאו לחם כו' ע"ש והא דלעיל נת

[נתבאר] שהקרבנות נקי לחם י"ל [יש לומר] הקרבנות יסוד האש הקרבן עצמו והתורה ג"כ לחם בחי נסכים סולת ושמן כו' סולת דעת מחבר כו'

(וראו מה שכתוב בסוף הביאור על הפסוק "ואהיה אצלו אמון", בעניין "ממושבותיכם תביאו לחם" וכו', עיינו שם. ולעניין מה שהתבאר לעיל שהקרבנות נקראים "לחם", אפשר לומר שהקרבנות הם יסוד האש — הקרבן עצמו; וגם התורה היא "לחם", בבחינת הנסכים, הסולת והשמן וכו'. הסולת היא דעת המחברת וכו',

המשכת אור א"ס בחכמה וחסד כו' אך הלחם צ"ל לחמי לאשי. רשפי אש. מאדך מאד אותיות אדם א' דם וכ"ז [וכל זה] ע"י הכהן אהרן ונחנו מה. בכל לבבך בכי' [בכיה] וחדוה) (ניסוך היין לשיתין כמ"ש בפי שלח גבי נסכים):

המשכת אור אין סוף לחכמה ולחסד וכו'. אבל הלחם צריך להיות "הלחם שלי לקרבנות האש שלי" — "רשפי אש". "בכל מאודך": האותיות של "מאוד" הן אדם — אל"ף דם. וכל זה נעשה באמצעות הכהן, אהרן, "ומה אנחנו". "בכל לבבך" — בבכי ובשמחה. (ניסוך היין לשיתין, כפי שנכתב בפרשת שלח בעניין הנסכים.)

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likkutei-torah/shir-hashirim/22

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק